

[Skov Jørgensen.]

ministrations skal placeres i København, og nogen alvorlig hindring ville der næppe være for at lægge den i et andet økonomisk klima. Den højtærede socialminister har mulighed for et frisk initiativ.

Det lykkedes ikke at få bestemmelser om myndighedsfordelingen mellem bestyrelse og tilsynsråd ind i loven. Vi kunne fra vor side have ønsket, at der var blevet denne bemyndigelse mindre.

Ved første behandling gav jeg udtryk for, at lovens tvangskriterier var trukket vel kraftigt frem. Der er nu sket en begrænsning, så bestemmelserne i højere grad svarer til sindssygelovgivningens og børneforsorgens almindelige bestemmelser. Hvor der er tale om en klart erkendt åndssvaghed, er forlænget undervisning og oplæring nødvendig, og de 21 år, som lovforslaget nu angiver, er i mange tilfælde saglig rigtigt. Men jeg beder den højtærede socialminister bekræfte, at der ikke er tale om tvang ud over den almindelige undervisningspligt for de lettere debile, som følger åndssvageskolernes undervisning uden at være under forsorgen.

Vi har accepteret centralnævnet, bl. a. fordi det er ønsket fra forældreside. Vi havde hellere set tilbudstanken så stærkt fremhævet, at de tvivlstilfælde, der blev tilbage, naturligt henvistes til behandling under børneforsorgslovene.

Et af hovedspørgsmålene under udvalgsbehandlingen har for os været, hvor undervisningen af åndssvage børn, der bor hjemme, og som forældrene sørger for, skulle placeres. Det radikale venstre og retsforbundet har hidtil været enige med os i, at denne undervisning burde foregå i tilknytning til folkeskolen. Deres tidligere ordførere har givet udtryk herfor, jeg tænker især på hr. Johs. Christiansen, der varmt er gået ind for oppositionens synspunkter bl. a. i et indlæg i dagbladet Politiken, der placerede dette indlæg på en fremtrædende plads. Jeg har naturligvis ikke kunnet lade være med at gøre mig mine tanker om, hvordan udvalgsarbejdet kunne være forløbet i denne henseende, om de to partier havde fastholdt deres tidligere linje, men vi tager med de ændringer, der er sket, et skridt i den rigtige retning.

Betænkningen peger på samarbejdet mellem folkeskole, særundervisning og åndssvageskole. Den konstaterer, at lokale skolemyndigheder kan påtage sig undervisningen, og hvor kommunen eller private imødekommer et behov, der også dækker et behov hos åndssvageforsorgen, kan der over denne lov ydes statstilskud til såvel etablering som drift. Børnene, hos hvem spørgsmålet om åndssvaghed tager sin begyndelse, er først og sidst forældrenes; der kommer ikke noget godt ud af denne lovgivning, om de, der arbejder i forsorgen, ikke har forældrene med, og om de ikke af forældrene opfattes som rådgivere og hjælpere. Jeg vil gerne sige det klart: venstre har ingen tillid til tvang i denne lovgivning.

Vi har under udvalgsarbejdet aflagt besøg på anstalter og gennem samtaler og fagblade fået bekræftet indtrykket af dansk åndssvageforsorgs mangeartethed. Jeg vil gerne på baggrund af de kommissionsbetænkninger, der foreligger fra udlandet, pege på, at det medicinske indslag i forskningen ikke vedblivende alene kan dække området. Den fundamentale karakteristik af åndssvaghed er mangel snarere end forstyrrelse, og vi må ikke opgive at skelne mellem uharmonisk og uudviklet sjæleliv; der må skelnes mellem intellektuelt uudviklet og følelsesmæssigt utilpasset. Det er ikke rigtigt at blande de to ting sammen, at henvise dem til samme institution eller samme behandling. Det står også for mig sådan, at det gælder om at hindre, at den åndssvage gennem sociale foranstaltninger afskæres fra sin familie og andre mere almindelige børn i hans egen alder og fra samfundslivet i almindelighed i højere grad end absolut nødvendigt.

Venstre har så langt som her til anden behandling overvundet betænkelighederne ved at medvirke til lovforslagets gennemførelse, selv om disse principper ikke i fuldt mål er slået igennem i det nu foreliggende forslag. Vi har gjort det, fordi vi mener det rigtigt over for de hjem, loven omfatter, at vi når til enighed på et område, der rummer så mange menneskelige problemer som dette.

Vi vil stemme for ændringsforslagene og for lovforslaget, som det derefter foreligger.